

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2428

av Ola Johansson (C)

Stärk den enskildes rätt

Sammanfattning

Konsumentpolitiken ska utgå från att ge konsumenterna makt och möjlighet att göra aktiva val. Politiken ska underlätta de hållbara valen och skapa förutsättningar för upplysta konsumenter. Konsumentpolitiken är också till för att värna konsumenternas rättigheter och tidvis underlägsna ställning i form av bristande information om varor och tjänsters beskaffenhet.

Konsumentpolitiken ska gå före och skapa regelverk som är enkla och lättförståeliga och som ger konsumenter möjlighet att lösa svåra situationer som kan uppstå i samband med allt från överskudsättning eller integritet.

Konsumenters rättigheter ska värnas. Det är därför viktigt med en samlad motion kring allt från avskaffandet av avgifter till CopySwede till ersättningar vid felaktig vård och omsorg. Konsumenter ska kunna göra medvetna val och samtidigt skyddas mot produkter och tjänster som är till skada för hälsa och miljö.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Små företag och telefonförsäljning	2
Utvidgning av Nix-registret till att omfatta företag.....	3
Inför en reflektionsperiod vid besked om snabbblån	3
Underlätta byte av bank genom att införa nummerportabilitet	3

Revidera kemikalielagstiftningen till att bättre hantera mindre volymer och nanopartiklar.....	4
Tillgång till sin patientinformation.....	4
Förstärk regelverket för konsumentens personuppgifter och integritet.....	4
Radering av personuppgifter	5

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inkludera mindre företag i konsumentskyddet vid telefonförsäljning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka Nixregistret till att omfatta företag.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en reflexionsperiod vid besked om snabbblån samt förbud mot snabbblån vissa tider på dygnet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att underlätta byte av bank genom att införa nummerportabilitet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att revidera kemikalielagstiftningen i syfte att bättre hantera mindre volymer och nanopartiklar.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra systemen för patientinformation så att patienten får tillgång till sin information inom vård och omsorg.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förstärka regelverket för konsumentens personuppgifter och integritet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se till att konsumenter alltid kan radera sina personuppgifter från digitala tjänster som samlar information om användaren.

Små företag och telefonförsäljning

Problemen med oseriösa aktörer inom telefonförsäljning har ökat kraftigt på senare tid. Många drabbade är mindre företag eller personer som har en liten skogsfastighet. Dessa har blivit bundna till långa och kostsamma avtal som är svåra att ta sig ur med hänvisning till att de driver ett företag och inte svarar i telefonen som privatpersoner utan som företagare. Att ta sig ur de långa och dyra avtalen tar tid, kraft och pengar från personen som bör kunna lägga fokus på att driva sitt företag. Mindre näringsidkare,

exempelvis skogs- och lantbruksföretag bör därför inkluderas i konsumentlagstiftningen.

Utvidgning av Nix-registret till att omfatta företag

Idag är det möjligt för privatpersoner att anmäla både fasta och mobila telefoner till Nix-registret. Det finns dock inget motsvarande för företag. Enligt marknadsföringslagen är en marknadsförare skyldig att kontrollera mot exempelvis Nix för att se att en person inte motsatt sig individuell kommunikation på distans. Möjligheten med Nix är ett utmärkt exempel på branschnormer som används av lagstiftaren. Det finns dock behov att utöka möjligheterna. Även företag bör ges möjlighet att anmäla sig till Nix eller liknande register för att slippa oönskad telefonförsäljning.

Inför en reflektionsperiod vid besked om snabblån

Ett av de stora problemen i samhället är överskuldssättning och människor som inte klarar av att betala sina räkningar. Det leder till betalningsanmärkningar och långdragna processer som kan vara förödande för de enskilda personerna. Det blir också svårare att hyra bostad, teckna mobilabonnemang och mycket mer. Ett av problemen handlar om snabblån, i vardagligt tal också kallat sms-lån. Det är snabba mindre krediter som ofta tas med kort återbetalningstid och hög effektiv ränta. Ibland kan sådana lån vara en god lösning för den med små marginaler som behöver byta ett kylskåp men inte har pengar förrän vid nästa lön. Det är dock ytterst sällan som pengarna behövs absolut omgående. Det är därför rimligt att följa Finlands exempel och införa förbud mot att ta sådana lån vissa tider på dygnet, exempelvis 22–06 och att införa en reflektionsperiod på 24 timmar där låntagaren återigen måste bekräfta lånet för att få det utbetalat. Det motverkar impulslån och lån i påverkat tillstånd som inte sällan tas vid exempelvis spelmissbruk eller under alkoholpåverkan. Det manar också till eftertanke och ett övervägande av behovet av lånet. De som dock verkligen behöver lånet enligt exemplet ovan har ändå möjlighet att ta det då mindre krediter oftast är komplicerat att få via vanliga banker.

Underlätta byte av bank genom att införa nummerportabilitet

Den som idag byter mobilabonnemang har rätt att ta med sig sitt gamla telefonnummer, eftersom många tjänster är knutna till det specifika numret och tanken med telefon är att den som behöver kontakta dig vet numret i fråga. Samma sak gäller i viss mån kontonumret i din bank. Autogiron och e-fakturor är många gånger knutna inte bara till din person utan till ditt kontonummer. Ett av de krångligare och tidsödande momenten

för den som byter bank är att registrera om sig på olika autogiron m.m. Det finns dessutom en onödig risk för betalningsanmärkningar för den som är van att ha olika saker på autogiro och som riskerar att glömma att ändra dessa vid övergång till ny bank. Rätten till nummerportabilitet bör garanteras – det vill säga möjligheten att behålla sina kontonummer för den som byter bank. Det är ett litet steg till en flexiblare marknad för banker och gynnar konsumenterna som får bättre villkor och kan ställa högre krav.

Revidera kemikalielagstiftningen till att bättre hantera mindre volymer och nanopartiklar

Det är viktigt att kemikalielagstiftningen är teknikneutral till både volym och storlek på partiklar och kemikalier. Ett ämne kan bete sig på olika sätt beroende på storlek och volym, vilket gör att nya egenskaper uppstår, vilket i sin tur kan få effekter på andra områden än de förväntade. Det är viktigt med en modern och pålitlig kemikalielagstiftning som går före och därför bör den nuvarande lagstiftningen revideras för att bättre hantera mindre volymer och nanopartiklar.

Tillgång till sin patientinformation

Med vårdvalet har en mängd olika nya möjligheter öppnats och tillgängligheten är bättre än någonsin. Det är samtidigt viktigt för en patient som vill byta vårdgivare att få med sig sin patienthistorik och sin patientinformation för att den nya vårdgivaren enkelt ska kunna ta del av vad som tidigare har skett och gjorts. Det är därför viktigt att garantera möjligheten för en patient att föra över sin information till en ny vårdgivare utan betydande kostnader och problem för vare sig patient eller den nya vårdgivaren. Det ökar möjligheten för patienten och stärker konkurrensen, vilket bidrar till ökad kvalitet. Tillgången till den egna patientinformationen behöver stärkas och det bör göras möjligt att fullt ut flytta den till en ny vårdgivare.

Förstärk regelverket för konsumentens personuppgifter och integritet

Alltför ofta används konsumenters personuppgifter på ett vidlyftigt sätt av företag på nätet. Uppgifterna är lättillgängliga och enkla att föra vidare. Det är upp till konsumenten att själv bestämma hur mycket information som den vill dela med sig av till det aktuella företaget. Däremot bör det inte vara tillåtet för det aktuella företaget att sprida uppgifterna vidare till andra. Många gånger återfinns klausuler långt in i snåriga avtal om att personuppgifter kan spridas vidare till andra, vilket gör att Nix-register och annat kringgås. Personuppgifter bör inte utan tydligt medgivande få spridas till tredje part i vinst eller marknadsföringssyfte.

Radering av personuppgifter

Det är många tjänster som samlar information kring användare för att kunna ge bättre erbjudanden, riktad reklam och mycket annat. En tumregel brukar vara att: ”Om du inte betalar något är du inte kunden utan varan.” Det är därför viktigt ur ett integritetsperspektiv att det är möjligt för den som delat med sig av sina personuppgifter att få ta del av vad som finns registrerat, men också få möjligheten att radera hela eller delar av den information som finns samlad. Konsumenter och användare av digitala tjänster bör få möjlighet att ta del av informationen kring den egna personen samt att få möjlighet att radera hela eller delar av denna.

Ola Johansson (C)